

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

■ TUTKIMUS- JA KEHITYSALA

SELVITYS TOIMINTA- JA RAHOITUSMALLEISTA POHJOIS-SAVON LIIKE- IDEOIDEN ALKUVAIHEEN RAHOITUKSEEN

TEKIJÄT: Janne Hackman, Niklas Korpihete, Harri Holopainen, Antti Iire
ja Kaija Säski

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

Pohjois-Savon liitto

SELVITYSRAPORTTI

SELVITYS TOIMINTA- JA RAHOITUS- MALLEISTA POHJOIS-SAVON LIIKEIDEOIDEN ALKUVAIHEEN RAHOITUKSEEN

TEKIJÄT Janne Hackman
 Niklas Korpihete
 Harri Holopainen
 Antti Iire
 Kaija Sääsäski

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
2	POHJOIS-SAVON ALOITTAVIEN YRITYSTEN HAASTE JA RAHOITUSONGELMA.....	3
3	OLEMASSA OLEVIA TOIMINTA- JA RAHOITUSMALLEJA	5
	3.1 Tunnistetut pre seed -vaiheen rahoituksen toimintatavat.....	6
	3.2 Suomessa käytössä olevia malleja.....	7
	3.3 Ulkomaisten pre seed -rahoitusten toimintatavat.....	14
4	VAIHTOEHTOISTEN TOIMINTAMALLIEN ARVIOINTI	17
	4.1 Vaihtoehtoisten toiminta- ja rahoitusmallien arviointi asiakasnäkökulmasta.....	17
	4.2 Vaihtoehtoisten toiminta- ja rahoitusmallien arviointi rahoittajan näkökulmasta	19
	4.3 Vaihtoehtoisten toiminta- ja rahoitusmallien arviointi hallinnoinnin näkökulmasta.....	20
	4.4 Muita havaintoja	22
5	TOIMENPIDE-ESITYS POHJOIS-SAVOON	23
	5.1 Yhteenveto	25
6	HANKKEEN JÄLKEISET JATKOTOIMET	26
	LÄHTEET	27
	LIITE 1: LUKANDER RUOHOLA HTO OY. MUISTIO INNOVAATORAHOITUSJÄRJESTELYN TAUSTASUUNNITTELUSTA.	29

1 JOHDANTO

Tämä selvitys on raportti Savonia-ammattikorkeakoulun Innovaatorahoitus-hankkeessa keväällä 2022 tehdystä kartoituksesta. Kartoituksen kohteena olivat mahdolliset toiminta- ja rahoitusmallit, joiden avulla Pohjois-Savossa voitaisiin ratkaista innovatiivisen yritystoiminnan alkuvaiheen rahoituksen haasteita ja pullonkauloja esisiemen, ns. pre seed -vaiheessa. Jotta ideat saadaan nopeammin kaupallistettua liiketoiminnaksi, tarvitaan uudenlaista toimintaa ja rahoitusta mm. ideoiden testaamisen ja alkukehittämiseen.

Tämä raportti on selvityksen lopputulos. Hankkeen loppuraportti laaditaan erikseen.

2 POHJOIS-SAVON ALOITTAVIEN YRITYSTEN HAASTE JA RAHOITUSONGELMA

Pohjois-Savon maakunta tarvitsee elinvoimaisuutensa lisäämiseksi ja tulevaisuuden veto-voimaisuuden varmistamiseksi lisää uusia yrityksiä. Pohjois-Savossa on tunnistettuna ongelmana innovaatioideoiden tai keksinnön testausvaiheen rahoituksen puute ennen yrityksen perustamista tai juuri perustamisen jälkeen. Nykyiset rahoitusinstrumentit edellyttävä jo olemassa olevaa yritystä, vähintään y-tunnusta ja täysipäiväistä yrittäjyyttä.

Yleensä innovaatioideoiden ja keksintöjen testausvaiheen rahoitustarve on kohtalaisen pieni (500–10 000 euroa), mutta oleellinen idean kehittämiseksi prototyyppiä ja käyttäjätestaukseen. Pääsääntöisesti ideoiden kehittäjillä ei ole vielä idean alkuvaiheessa omaa rahoitusta riittävästi.

Tässä selvityksessä arvioidaan, onko liikeidean puutteen ratkaisemiseksi löydettävissä matalan kynnyksen ratkaisua, jossa pienehköt rahoitettavat summat on hallinnoitu kolmannen osapuolen toimesta asiaankuuluvalla tavalla, ja löytyykö tähän tarkoitukseen rahoittajia.

Kaikista varhaisin vaihe uuden yrityksen rahoituksessa tapahtuu niin aikaisessa vaiheessa prosessia, että sitä ei yleensä edes huomioida vaiheeksi. Tämä esisiemen-/pre seed -vaihe viittaa yleensä siihen aikaan, kun yritystä ei vielä ole välttämättä perustettu, ja ideaa tulisi testata sen liiketoimintapotentiaalın varmistamiseksi.

Tässä vaiheessa tavanomaisimpia rahoittajia ovat perustajat sekä heidän tuttavansa, perheensä ja muut tukijat. Riippuen ideasta ja siihen mahdollisesti liittyvästä yrityksestä ja sen

perustamisen kustannuksista, tämä vaihe voi olla hyvinkin lyhyt tai pitkä. Tyypillisesti Pohjois-Savossa keksijöiden ja uuden liiketoiminnan perustajien varallisuustaso ei useinkaan ole kovin korkea.

Lisäksi toimialat, joille innovatiivisia yrityksiä perustetaan, vaativat usein pitkän ja näin ollen myös kalliin tuotekehitysvaiheen. Siten pre seed -rahoituksen puute on keskeinen este uusien innovatiivisten yritysten etenemiselle tai niiden perustamiselle. Idean alkuvaiheen rahoituksen puute ilmenee usein niissä tapauksissa, joissa idean omistajalla ei vielä ole y-tunnusta ja rahoituskanavia idean liiketoimintapotentiaalin testaamiseksi selvitetään. Näin ollen esimerkiksi idean prototyypin ja IPR-suojauksen osalta pienellä rahoituksella voidaan auttaa ideoita kehittymään innovaatioiksi.

Tarve pre seed -vaiheen rahoitukseen on noussut enenevässä määrin esille mm. Business Center Pohjois-Savon ja alueen julkisessa yrityspalveluverkostossa tehtävässä asiakastyössä.

Business Finlandin myöntämän innovaatioasetelin ehdot ovat kiristyneet alkuvuonna 2021 ja käytännössä innovaatioasetelin saaminen vaatii y-tunnuksen lisäksi yritykseltä palkanmaksua avainhenkilöille. Eli päätoimista yrittäjyyttä vähintään kolmen kuukauden ajan tai vähintään yksi kokoaikainen työntekijä, jonka työsuhde on ollut voimassa vähintään kolme kuukautta ennen innovaatioasetelin hakemista.

Julkisia rahoitusinstrumentteja (ELY, Business Finland) on pääosin saatavilla vasta siinä vaiheessa, kun yrityksellä on liikevaihtoa, henkilöstöä ja yritystoiminta on kannattavaa. Pääomasijoitukset tehdään yleensä yrityksiin, jotka ovat jo pidemmällä liiketoiminnassaan. Muutamia pre seed -vaiheen pääomarahastoja (Venture Capital) löytyy, mutta tyypillistä näille on tiettyihin toimialoihin keskittyminen (esim. digitaalinen liiketoiminta) eli nämä ovat sopivia vain pienelle osalle yrityksistä.

Rahoitusta idean testaamisen ennen yrityksen perustamista ei ole Pohjois-Savossa ole laajasti saatavilla. Näin riski ja tarve yrityksen perustamiseen ennen idean toimivuuden ja liiketoimintapotentiaalin testaamista kasvaa. Yritys perustetaan lähinnä rahoituksen saamiseksi, eikä itse liiketoiminnan aloittamiseksi. Tällöin yritys saatetaan perustaa jopa ilman tietoa idean toimivuudesta ja kannattavuudesta.

Koska pre seed -vaiheen rahoitushaasteet ovat koskettaneet niin monia kehittäjätiimejä ja yrityksiä, halutaan myös Business Center Pohjois-Savon palveluverkostossa selvittää ja löytää ratkaisuja tähän rahoitusongelmaan ja -puutteeseen.

Euromääräisesti pienimuotoisen pre seed -rahoituksen jakamiseen ja organisointiin on olemassa vaihtoehtoisia toimintamalleja ja -tapoja, mutta mm. niiden jatkuvuus, sopivuus ja toimivuus eivät ole tiedossa ja käytössä Pohjois-Savon alueella.

On todettu, että usein liikeidean alkuvaiheessa rahoituksen tarve on pieni eli pienelläkin summalla tiimi tai yritys pääsisi eteenpäin mm. kehittämään ensimmäistä versiota tuotteesta/palvelusta (prototyyppi/konsepti), testaamaan idean liiketoimintakelpoisuutta, toteuttamaan FTO-selvityksen, suojaamaan ideansa (IPR), tekemään asiakas-/sijoittajamateriaalia tai valmistelemaan yritystoiminnassa tarvittavia sopimuksia.

Selvityksessä tarkastellaan myös, mikä ovat keksijän/keksijätiimin tai alkavan yrityksen näkökulmasta sopivin vaihtoehto (esim. sijoitus, avustus, palveluseteli, apuraha, kilpailupalkinto) ja tunnistetut vaihtoehdot vertaillaan myös juridisesta näkökulmasta. Eri vaihtoehtojen vaikutukset keksijän talouteen (mm. opintotuet, työttömyyskorvaus, jne.) selvitetään pääpiirteittäin.

Lisäksi mahdollisten rahoittajien (mm. sijoittajat, yksityishenkilöt, kaupungit, kunnat, säätiöt, yritykset) osalta selvitetään lahjoittamiseen liittyviä asioita (esim. verotus), jotta lahjoittaminen olisi järkevää ja mahdollisimman helppoa.

Kokonaisuudessaan erilaisten rahoitusmallien osalta on tarvetta selvittää ja vertailla eri mallien sopivuutta ja toimivuutta eri näkökulmista. Eriyisen tärkeää uuden toiminta- ja rahoitusmallin toimivuudessa on rahoituksen saamisen matalakynnyksisyys ja rahoitusmallin hallinnoinnin helppous.

Rahoituksen euromäärä on suhteellisen pieni (500–10 000 eur), kuten pre seed-/esisiemen-vaiheessa tarkoitus onkin, mutta sillä kuitenkin saadaan tarvittavat uuden innovaation alkuselvitykset pääosin katettua. Rahoittajille tulee myös, on kyseessä sitten yksityishenkilö, yritys tai julkinen rahoittaja, että innovaatioon sijoitetut rahat käytetään ”oikealla” tavalla?

Tässä avainasemaan tulee suunnitelmallisen toimintamallin luonti, jonka tarkoituksena on tehdä rahoittajan ja yrittäjän yhteistyöstä mahdollisimman selkeää. Ensimmäisen vaiheen alkuselvityksiin kuuluu esimerkiksi innovaation pilotointi tai innovaation IPR-asioiden selvitys. Etenkin innovaation testaukseen/pilotointiin on oltava selkeä suunnitelma, jotta rahoittaja tietää, miten rahoja käytetään. IPR-selvityksen tekeminen on sen sijaan suhteellisen selkeä ja siihen tarvittava rahamäärä muokkautuu tarvittavan IPR-selvityksen laajuuden perusteella.

3 OLEMASSA OLEVIA TOIMINTA- JA RAHOITUSMALLEJA

Ensimmäisessä vaiheessa selviteltiin sekä ideoitiin mahdollisia uusia toiminta- ja rahoitusmalleja. Tässä vaiheessa hyödynnettiin paljon yleisien rahoituspalveluiden (kuten Business

Finland, Finnvera ja erilaiset säätiöt/rahastot) tarjoamien mallien esimerkkejä, joita vertailtiin ja sieltä pyrittiin löytämään mahdollisia ratkaisuja omaan selvitykseen. Näiden eri rahoituspalveluiden selvittämisen lisäksi kartoitettiin korkeakoulujen ja kaupunkiseutujen tarjoamia rahoitusmalleja.

Näistä kahdesta selvitysvaiheesta selkeästi hedelmällisemmäksi ratkaisujen kannalta osoittautui tutustuminen muiden ammattikorkeakoulujen rahoitusinstrumentteihin ja muutenkin ajatusten jakaminen heidän kanssaan. Keskustelujen aikana ilmeni, että muillakin alueilla kuin Pohjois-Savossa on samanlainen alkuvaiheen liikeideoiden rahoitusongelma: pre seed -rahoitusta on vaikea saada. Savoniassa ja myös muillakin ammattikorkeakouluilla tarjotaan rahoitusta innovaatioihin, mutta tämä koskee ainoastaan oman ammattikorkeakoulun opiskelijoita, henkilöstöä ja alumneja. Nämä rahoitusinstrumentit ovat siis suunniteltu toimimaan osana ammattikorkeakouluopintoja, ja avustamaan sekä innoittamaan oman ammattikorkeakoulun opiskelijoita kohti yrittäjyyttä.

Seuraavassa vaiheessa kartoitettiin asiakkaiden rahoitustarpeita, potentiaalisten rahoittajien toiveita ja osallistumishalukkuutta mahdolliseen uuteen toiminta- ja rahoitusmalliin.

Potentiaalisia rahoittajia lähestyttiin puhelimitse ja sähköpostitse. Asiakkaiden tarpeita selvitettiin rahoituskohteita eli asiakkaita auttavien toimijoiden kanssa, kuten Kuopion Seudun Uusyrityskeskukseen, Business Kuopion, Kaavin kunnan (Työtä ideasta –hanke) ja Iisalmen kaupungin kanssa.

Seuraavaksi kuvataan eri toimintamalleja rahoittaa pre seed -vaiheessa olevia yrityksiä, mm. suomalaisten ammattikorkeakoulujen ja muiden toimijoiden toimintatapoja. Lisäksi esitellään joitakin kansainvälisiä malleja.

3.1 Tunnistetut pre seed -vaiheen rahoituksen toimintatavat

Yleisin tapa saada pääomaa pre seed -vaiheessa on ns. FF-toiminta (Family and Friends) eli perheen ja ystävien sijoitukset kohteeseen. Aloittavat yrittäjät investoivat mahdollisuksiensa mukaan omaa pääomaansa yritykseensä ja kehottavat tuttaviaan liittymään mukaan.

Riskipääomasijoittajat (Venture Capitalists) ovat sijoittajia, jotka toimivat joko rahaston kautta tai yksityisesti. Sijoitettua summaa vastaan pyydetään usein osaa yrityksestä, mikä vaihtelee yrityskohtaisesti ja sijoittajan ottaman riskin suuruuden mukaan. Pääomasijoitusrahastot toimivat usein välikätenä näissä tilanteissa.

Bisnesenkelit (Angel Investors) ovat varakkaita yksityishenkilöitä, jotka sijoittavat startup-yrityksiin. Bisnesenkelit, jotka haluavat sijoittaa pre seed -vaiheessa oleviin yrityksiin etsivät usein isoja riskejä, joissa on potentiaalisesti suuri sijoitetun pääoman tuottoaste.

Joukkorahoituksen rahoitusaloja (Crowdfunding) on olemassa satoja. Näiden kautta yksityishenkilöt ympäri maailmaa sijoittavat pieniä summia rahoittaakseen ideoita, joihin uskovat. Tämä vaatii usein suuria markkinointitoimenpiteitä yrittäjältä itseltään, jotta brändi herättäisi mielenkiintoa investoijien keskuudessa.

Hautomot ja kiihdyttämöt (Incubators and Accelerators) tarjoavat usein pääoman sijaan palveluita, jotta yritys kehittyisi. Hautomot keskittyvät tarjoamaan erilaisia kursseja ja toimitiloja sekä yhdistämään yrittäjän aktiivisiin sijoittajiin. Kiihdyttämöt toimivat usein sellaisten yritysten kanssa, jotka ovat päässeet jo yli pre seed -vaiheesta, mutta tämä vaihtelee tapauskohtaisesti. Kiihdyttämöt tarjoavat tehokkaita kehittymispalveluita etenkin yrityksille, joilla on suuri kasvupotentiaali.

3.2 Suomessa käytössä olevia malleja

Innovaatorahoitusten mahdollisuuksissa kiinnostaa erityisesti rahoitusinstrumentit liikeideoille, joiden taustalle ei vielä ole perustettu yritystä tai yritys on vielä aivan alkuvaiheissaan. Kun erilaisia rahoitusinstrumentteja kartoitettiin, otettiin tarkastelun kohteeksi esimerkkejä rahoitusmalleista, joihin ei tarvita y-tunnusta. Tärkeä ajatus liikeidean alkuvaiheen rahoituksessa on, että ideoiden edistämiseen saadaan rahoitusta matalalla kynnyksellä.

Selvitysvaiheessa ilmeni, että nämä kyseiset rahoitusmallit ovat pääasiassa ammattikorkeakoulujen tai muiden oppilaitosten sisäisiä toimintamalleja. Seuraavassa kuvataan joitakin eri alueiden ja oppilaitosten toiminta- ja rahoitusmalleja.

Itä- ja Kaakkois-Suomi

Karelia-ammattikorkeakoulu, Riveria-ammattiopisto, Itä-Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Savon ammattiopisto

Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa toimiva Draft Program -ohjelma on tarkoitettu Karelia-ammattikorkeakoulun, Riveria-ammattiopiston, Itä-Suomen yliopiston, Savonia-ammattikorkeakoulun ja Savon ammattiopiston opiskelijoille, henkilöstölle ja alumneille. Draft-ohjelmaan eivät voi näin ollen hakea kaikki innovatiivista ideoita työstävät ja/tai yritystoimintaa

käynnistämässä olevat henkilöt/tiimit tai yritykset, sillä vähintään yhden jäsenen on oltava ko. oppilaitosten opiskelija tai henkilöstön edustaja.

Business Center Pohjois-Savo laajensi Draft Programin Pohjois-Savoon yhteistyössä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Ohjelma on myös osa Savonia-ammattikorkeakoulun yrittäjyys- ja innovaatio-, yPolku-opintoja.

Karelia-ammattikorkeakoulun kehittämä Draft Program sai vuonna 2021 erikoismaininnan eurooppalaisen yrittäjyyden edistämisen (EEPA) kilpailussa.

Lisäksi Pohjois-Karjalassa on Start me up –liikeideakilpailu, josta on myös mahdollisuus saada rahoitusta ja tukea liikeidean kehittämiseen.

Pohjois-Karjalan kasvurahasto sijoittaa alueen vastaperustettuihin ja nuoriin yrityksiin, erityisesti digitalisaation, metsä- ja biotalouden, ftoniikan, matkailun ja luovien alojen sekä materiaalitieteiden aloille.

Rahaston suuruus on 6 miljoonaa euroa ja se koostuu Joensuun kaupungin, ELY-keskuksen, yksityissijoittajien ja Redstonen investoinneista. Tyypillinen sijoitus ensimmäisellä kierroksella on 25–150 000 euroa omaa pääomaa ja sisältää jatkosijoitukset jopa 500 000 euroon asti. Jotta voit saada investointeja, startup-yrityksen kotipaikka tulee olla alueella tai sillä on muuten oltava merkittäviä toimintoja alueella.

Start Up -rahasto Joensuu auttaa starttivaiheen yrityksiä kasvamaan, työllistämään ja kansainvälistymään. Rahasto koostuu Joensuun kaupungin ja yksityisten sijoittajien pääomasta. Rahasto keskittyy digitalisaatiota, uusia metsäbiotalouden tuotteita ja palveluita, uusia materiaaleja ja innovatiivisia teknologioita hyödyntäviin yrityksiin. Rahastoon sijoituksille yrityksille ei ole toimialarajoituksia. Kohdeyrityksen tulee sijaita, olla halukas sijoittumaan tai sillä on oltava operatiivisen toiminnan tasolla yhteys Joensuun seudulle.

Rahaston koko on 2,5 miljoonaa euroa ja tyypillinen sijoitus on 50 000–200 000 euroa. Rahasto toimii tiiviissä yhteistyössä ja Business Joensuun yrityskiihdyttämön ja kansainvälistymispalvelujen kanssa tukeakseen sijoituskohteiden kotimaista ja kansainvälistä kasvua. Rahasto toimii yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten sijoittajien sekä North Karelia Growth Fundin kanssa.

Tahko Ski Lift Pitch (Tahko SLP) on Itä-Suomen yritys- ja verkostoitumistapahtuma, jota on järjestetty vuodesta 2017 alkaen. Tahko Ski Lift Pitch pitchauskilpailu on tarkoitettu startuppeille, ja se toteutetaan Tahkovuoren hiihtohississä. Pitchauskilpailun voittaja saa 10 000 euroa liiketoimintansa kehittämiseen.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk

XAMK:ssa ideoiden rahoitukseen on muodostettu Xamk Startup Fund -tukiraha. Tukiraha on kerta-avustustyyppinen ja suuruudeltaan 250–1000 euroa. Rahoitusta myönnetään lupaavien ideoiden kehittämiseen startupeille sekä opiskelijatiimeille. Mikäli idean kehitystyö etenee suunnitellussa aikataulussa ja hyvin, on mahdollista saada lisärahoitusta 3000 euroon asti. Tukimuodon rahoituskriteerit ovat:

- Hakija on Xamkin opiskelija tai hakijatiimissä on mukana Xamkin opiskelija.
- Hakemus on selkeä, oikein täytetty ja siinä kuvataan, miten tukea käytetään.
- Idea on uusi, mielenkiintoinen ja siinä on liiketoimintapotentiaalia.
- Tiimi tai hakija on sitoutunut kehittämään ideaa.

Edellä mainitun rahoitusmuodon lisäksi on mahdollisuus saada palkkioita uusista keksinnöistä sekä ideoista. Toimintaprosessi tässä rahoitusmuodossa etenee seuraavasti:

- Tehdään keksintöilmoitus Xamk:n innovaatioryhmälle.
- Ryhmä käsittelee ilmoituksen luottamuksellisesti.
- Keksinnöt, jotka voisivat olla Suomessa patentilla suojattavissa, palkitaan 300 euron palkkiolla keksijää kohti. Oikeudet keksintöön säilyvät edelleen keksijällä.
- Ideat, jotka voivat saada rahoitusta ovat sellaisia, joilla on uutuusarvoa, mutta niitä ei suojata patentilta. Ideat voivat olla esimerkiksi sosiaaliset innovaatiot sekä liiketoimintakonseptit. Ideoista voidaan maksaa 100 euron palkkio ideoijille.

Miksei, Mikkeli

Etelä-Savon pääomarahasto on maakunnallinen kasvuyritysrahasto. Rahasto on yksityisten sijoittajien, Redstone Nordics Oy:n, alueen kaupunkien (Mikkeli, Pieksämäki, Savonlinna) sekä ELY-keskuksen yhteinen hanke kasvuyritysten kehittämisen vauhdittamiseen.

Etelä-Savon pääomarahasto sijoittaa voimakasta kasvua ja kansainvälistymistä hakeviin nuoriin siemen- ja kasvuvaiheen yrityksiin, joilla on yhteys Etelä-Savoon. Rahastolla ei ole sektorirajoituksia. (Etelä-Savon Pääomarahasto - Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy (miks-eimikkeli.fi))

LUT-yliopisto (Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT) ja LAB-ammattikorkeakoulu, Lahti, Lappeenranta

Green Campus Open (GCO) on uuden liiketoiminnan kehittämisen ja startup-kiihdytysyksikkö, joka tukee uusia startup-yrityksiä LUT:n tutkimuksesta ja spin-offeista Imatra-Lappeenranta-alueella. GCO on LUT-yliopiston tutkimuksen kaupallistamisyksikkö.

GCO hallinnoi myös LUT-yliopiston IPR-patenttisalkkua (Intellectual Property Rights) sekä niiden kaupallistamista. Keskeinen osa GCO:n toimintaa LUT-konsernissa on Business Finlandin Research to Business -rahoitusprosessin organisointi ja kehittäminen.

StartHub on Lahden kaupungin, LAB-ammattikorkeakoulun ja Iskun yhteinen kokonaisuus kasvuyrittäjyyden edistämiseksi. StartHub on Mikkolan kampuksella Lahdessa toimiva startup-keskus, joka jo aloittaneita startup-yrityksiä ja yrityksen perustamista harkitsevia opiskelijoita.

Business Mill Lappeenranta tarjoaa osaamispohjaisille ja kasvuhaluille eteläkarjalaisille yrityksille ja tiimeille monipuolista tukea liiketoiminnan kehittämiseen.

Etelä-Suomi

AALTO-yliopisto

Aalto-yliopistossa sijaitsee yksi Euroopan vilkkaimmista yrittäjyysyhteisöistä, jonka MIT on arvioinut olevan yksi maailman viidestä nousevasta yrittäjyys- ja innovaatioekosysteemitähdestä. Yliopistolle on tärkeää, että heidän yrittäjyys- ja startup-verkostonsa toimii jatkuvasti, koska yrittäjät tarvitsevat tukea ajasta ja paikasta riippumatta. COVID-19 pandemian myötä Aalto-yliopisto loi verkkoalustan, jonka kautta he mahdollistivat startup-yrittäjien kommunikaation ja etäyhteydellä järjestettävät koulutukset, sparraukset jne. Vuonna 2020 kaksi viidestä eniten rahoitusta keränneistä kasvuyrityksistä olivat kotoisin Aallon innovaatioekosysteemistä. Viimeisen vuosikymmenen aikana Aalto-yliopiston opiskelijat, alumnit ja tutkijat ovat keränneet yli 1,1 miljardia euroa rahoitusta.

Slush on vuodesta 2008 järjestetty teknologia- ja kasvuyritystapahtuma. Tapahtuma on lähtöisin Aalto-yliopiston opiskelijoiden perustamista yrittäjyysyhteisöistä Aaltoes ja Aalto Entrepreneurship Society (Euroopan suurin ja aktiivisin opiskelijavetoinen yrittäjyysyhteisö). Tapahtumaan osallistuu vuosittain yli 20 000 sijoittajaa, yrittäjää, mediaa ja vapaaehtoista yli 50:stä eri maasta.

FallUp on Euroopan suurin yrittäjyystapahtuma ja tarkoitettu opiskelijoille, jonka järjestävät myös opiskelijat. Tapahtuman ideana on, että opiskelijat, yrittäjät ja startup-ekosysteemin avaintekijät voivat tutustua toisiinsa. Näin ollen he voivat laajentaa omaa verkostoaan, oppia uusia asioita ja ehkä innostua tekemään jotain uutta kuullessaan muiden yrityselämän kertomuksia.

Aalto-yliopiston ekosysteemiin kuuluva "Kiuas" tukee aloittavia yrityksiä. Kiuas on johtava startup-yrityksien kiihdyttämö (accelerator) Suomessa, joka tarjoaa alkuvaiheen startup-yrityksille korvaamatonta tukea, verkostoja ja työkaluja. Näin yritykset pääsevät etenemään seuraavalle tasolle. Kiuas Accelerator -ohjelman ideana on auttaa yrittäjiä vahvistamaan heidän liikeideansa sekä nopeuttaa sen skaalautumista. Ohjelmaan sisältyy henkilökohtaista valmennusta, työpajoja sekä käyttöoikeus erilaisiin tietokoneohjelmointi työkaluihin (Kiuas Toolbox). Saadakseen aikaan merkittävimmän vaikutuksen, Kiuas keskittyy neljään pääaiheeseen. Näihin kuuluvat kiihdyttämö-ohjelmien kehittäminen, uusien startup-yrityksien perustaminen, ennakoiva yhteistyö ja pitkäjänteisyyden oleellisuus.

Länsi-Suomi

Monttu Venures, Turku

Turun Monttu Ventures on yritys, joka keskittyy sijoittamaan yrityksiin niiden alkuvaiheessa. He eivät kuitenkaan tue yrityksiä, jonka perustajilla ei ole taustaa Turun yliopistosta / ammattikorkeakoulusta tai Åbo Akademiasta. Tällä he painottavat tukevuksensa paikallisuutta. Monttu Ventures sijoittaa maksimissaan 25 000 eur per yritys, mutta tarjoaa myös asiantuntijapalveluita yrittäjille sekä laajan tuntemuksen alalta. Heidän kautta yrittäjä pääsee käsiksi eri verkostoihin, joista löytyy eri alojen asiantuntijoita, kuten heidän osakkeenomistajiaan. Monttu Ventures listaa seuraavanlaiset kriteerit heidän valintaprosessiinsa:

- Yksi perustajajäsen on oltava yhdestä Turun alueen korkeakouluista.
- Uskottava ja skaalautuva bisnesmalli.
- Sitoutunut tiimi (ainakin yksi täysaikainen jäsen).
- IP-strategia.
- Bisnesmallilla on merkittävä kasvupotentiaali.
- Suosivat startup-yrityksiä, joissa on early-stage exit mahdollisuus.
- Realistinen arviointi yrityksen arvosta perustuen edistykseen.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Satakunnan ammattikorkeakoulu

Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK) ja Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK) toimivat monissa eri startup-hankkeissa. Korkeakoulut saivat vuonna 2018 yhteensä 769 000 euroa tukia opetus- ja kulttuuriministeriöstä, jotta he voisivat aktiivisemmin olla mukana tukemassa startup-yrityksiä ja digitalisaatioita hyödyntäviä innovaatioita. SeAMK ja SAMK hyödyntävät digitalisaatiota yritysten kasvuvauhdin nopeuttamiseksi.

Startup2 on Erasmus for Young Entrepreneurs -vaihto-ohjelman yksi 12:sta pienemmästä hankkeesta. Startup2-hankkeessa on mukana yhteensä kahdeksan organisaatiota, joista yksi on SeAMK. Hankkeeseen voi hakea Suomessa pysyvästi asuva uusi tai kokenut yrittäjä, joka täyttää tietyt kriteerit. Uusi yrittäjä saa hankkeesta lisää tietoa omalta toimialaltaan ja pääsee verkostoitumaan kansainvälisten toimijoiden kanssa. Kokenut yrittäjä tukee aloittavia yrittäjiä ja saa itse vastineeksi kokemusta, uusia näkökulmia sekä tietoa ulkomaisista markkinoista.

Pohjois-Suomi

Oulun innovaatioallianssi

Oulun innovaatioallianssi on Oulun kaupungin, Oulun yliopiston, Oulun ammattikorkeakoulun, VTT:n ja Technopolis Oyj:n vuonna 2009 muodostamaan yhteistyön kokonaisuus. Nykyisiin siihen kuuluvat myös Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Oulun seudun koulutus- ja tutkimuskeskus Luke. Allianssi jatkaa Oulun pitkää perinnettä koulutuksen, tutkimuksen ja liike-elämän sekä julkisen sektorin välisessä yhteistyössä.

Oulun ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston opiskelijoille tai henkilöstölle on käytössä Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon Proof of Concept. Proof of Concept -mallin periaate on: idea, jota lähdetään kehittämään, on uusi eikä yritystä ole perustettuna. Jotta tämän rahoituksen voi saada omalle idealleen, on idean oltava jollakin tavalla testattava, jolloin valmiina tulee olla testi-/prototyypisuunnitelma.

Tarkoituksena on myös, että ideaan haettu raha ei mene olemassa olevan yrityksen kassaan tai idea, muuttuessaan innovaatioksi, ei mene minkään olemassa olevan yrityksen käyttöön. Tässä mallissa ideoiden kehittämistä ohjataan yrityshautomossa ja oppilaitokset yhteistyössä auttavat opiskelijoita idean kehittämisessä ja eteenpäin viemisessä aina yrityksen perustamiseen asti.

Opiskelija-/henkilökuntatiimit voivat saada ideoidensa kehittämiseen 750 - 5000 euroa. Tässä POC-raha -mallissa rahan käyttötarkoituksena on opiskelijan/henkilökunnan jäsenen esityksen mukaisesti ostaa ostopalveluita tai raaka-aineita idean kehittämiseen. Tällöin palvelut sekä raaka-aineet jäävät ammattikorkeakoululle, mikä tietysti madaltaa rahoituksen antamisen kynnystä. Opiskelijat ohjataan ammattikorkeakoulun yrityshautomo-ohjelmaan, hautomoprosessissa autetaan liiketoiminnan aloittamisessa.

Lapin startup-yritystoimintaa tukee eri hankkeet ja tahot, kuten Startup Lapland ja ARCTA (arktisen muotoilun osaamiskeskus). Hankkeen tarkoituksena on tukea startup-kulttuuria ja uudenlaista yritysajattelua Lapissa. Hanke tekee yhteistyötä Lapin ammattikorkeakoulun, Lapin yliopiston sekä EU:n kanssa. Näin Lappi pystyy tulevaisuudessakin vastaamaan globaalin toimintaympäristön vaatimuksiin ja muutoksiin tehokkaasti sekä proaktiivisesti. Tuotteet ajassa toimivat toimintamallit ja ketterä kokeilu vaativat innostuneita yrittäjiä ja heiltä rohkeaa toimintaa.

ARCTA tarjoaa yrityksille vuokrattavia tiloja, joiden kautta heillä on helppo pääsy muotoilun työkaluihin. Heidän päätavoitteensa on tukea lappilaisia yrityksiä, jotka tuottavat tai hyödyntävät muotoilua toiminnassaan. He myös tarjoavat toimitilojen ja matalan kynnyksen muotoilupalvelujen ohella pääsyn heidän yhteistyöverkostoonsa sekä oman asiantuntemuksensa äärelle.

Keski-Suomi ja Tampereen seutu

Jyväskylän seudulla idean alkuvaiheen rahoitukseen on tarjolla erilaisia kokonaisuuksia. Yritystehdas tarjoaa tuotekehitysrahoitusta suuruudeltaan 500 eur - 1000 eur. Rahoitus on suunnattu Jyväskylän ammattikorkeakoulun (Jamk), Gradian sekä Jyväskylän yliopiston opiskelijoille sekä henkilökunnalle. Rahoituksen ehtona on, että hakija ei ole yritys ja rahaa ei myöskään voi käyttää palkkojen maksuun. Rahoituksen avulla kannustetaan hakijoita kehittämään uusia ideoita ja tätä kautta muodostamaan esimerkiksi prototyyppi heidän ideastaan. Lisäksi Jyväskylässä on tarjolla Fifty – sixty rahoitus, jota voi hakea yhteisö tai yksittäinen kaupunkilainen oman ideansa kehittämiseen. Rahoituksen määrä on 250 eur - 2000 eur. Rahoituksella voi järjestää esimerkiksi tapahtumia tai muodostaa uusia liikunta- paikkoja kaupunkilaisille.

Tampereen ammattikorkeakoulun (Tamk) ja Tampereen yliopiston (Tau) opiskelijoilla on mahdollisuus hakea Hubs – apurahaa. Apuraha on suuruudeltaan 1000 eur ja sillä tuetaan ideoiden kehittymistä ja jalostumista. Apurahaa voi hakea ilman y-tunnusta ja myös y-tunnukselliset toimijat. Lisäksi tulee olla laadittuna liiketoimintasuunnitelma.

3.3 Ulkomaisten pre seed -rahoitusten toimintatavat

Kansainväliset sijoittajat ja rahastot ovat alkaneet viime vuosien aikana tulkitsemaan pre seed -vaiheessa olevia yrityksiä virallisena osana aloittavien yritysten sijoittamisvaiheiden kokonaisuutta. Sijoittajat voivat viitata sijoitustaan pre seed -vaiheessa olevaan yritykseen nimellä "Friends and Family –investment". Tällä viitataan sijoitukseen, jonka yrittäjä saisi usein sukulaisiltaan tai tuttaviltaan. Tämä on hyvin yleinen ilmiö aloittelevien yrittäjien keskuudessa.

Pre seed -vaiheen investoinnin keskeisin merkitys on se, että pystytään siirtymään ideavaiheesta aineellisen / todennettavan tuote- tai palveluaihion tasolle. Kansainvälisillä sijoittajilla on toisistaan poikkeavat tavoitteet sijoituskohteiden suhteen. Pre seed -vaiheeseen sijoittaminen sisältää omat riskinsä, joten ne sijoittajat, joilla on paljon kokemusta alalta ovat aktiivisemmin myös mukana. Vähemmän alkuvaiheen sijoituskokemusta omaavat sijoittajat investoivat mieluummin seed stage -vaiheen yrityksiin, jotka ovat jo saaneet toimintansa hyvin alkuun. On myös otettava huomioon, että pre seed -vaiheessa oleviin yrityksiin sijoitetaan yleisesti enemmän pienemmillä paikkakunnilla, kun taas seed stage-yrityksiin enemmän isoissa kaupungeissa. Sijoittajat tarkastelevat tiettyjä osa-alueita pre seed -vaiheessa olevista yrityksistä ennen kuin he tekevät päätöksensä.

Päätöksentekoon voi liittyä seuraavia asioita:

- MVP (Minimum Viable Product)
- Dataa tai todisteita markkinakelpoisuudesta
- Itsenäinen tekijä tai tiimi, jolta löytyy alan kokemusta ja tietoa
- Potentiaaliset ostovalmiit asiakkaat
- Potentiaalisten tulojen nopeus
- Valmius kehittää / viimeistellä prototyyppi, johon yrittäjä tarvitsee pelkästään pääomaa.

Sijoitusta etsiessä on yrittäjien myös tärkeää muistaa asettaa realistiset tavoitteet ja merkkipaalut. Kansainväliset sijoittajat arvostavat näitä asioita, joiden pohjalta voidaan saavuttaa terveellinen ja luotettava suhde investoijan ja yrityksen välillä. Kansainväliset toimijat haluavat sijoituksestaan vastinetta, joka useissa tapauksissa on osa yritystä. Tämä prosenttiosuus vaihtelee yrityksittäin, mihin vaikuttaa usein sijoitetun pääoman määrä ja yrityksen nykytilanne / historia.

Kansainväliset organisaatiot ja yritykset haluavat auttaa aloittavia yrityksiä menestymään jo niiden alkuajoista lähtien. Nämä toimijat tarjoavat tukea ja neuvoa yrityksille, kun he sitä tarvitsevat. Toimijoiden periaatteeseen kuuluu se, että yritys saavuttaa käännekohdan, josta he voivat lähteä toimimaan itsenäisesti ja menestyä. Mitä enemmän luodaan menestyksekkäitä investointeja startup-yrityksien pre seed -vaiheeseen, sitä enemmän niihin tullaan investoimaan tulevaisuudessa.

Pre seed -vaiheen sijoitusten yleistyessä maailmalla on alettu kehittämään uusia toimintamalleja ja tutkimaan niitä yrityksiä, jotka eivät edenneet ideaa pidemmälle. Amerikassa asuu yrittäjiä monesta eri kulttuurista, mutta tilastojen mukaan heistä hyvin pieni osa on saanut rahoitusta yritykselleen. Techstars oli julkaissut uuden rahaston nimeltä "Rising Stars", jonka tarkoituksena on tukea Amerikan vähemmistöjä tai niitä yrittäjiä, joilla on menneisyydessä ollut vaikeuksia saada rahoitusta. Vaikeuksilla viitataan heidän taustaansa tai ihonväriinsä, joka on voinut olla merkittävä syy rahoituksen puuttumiseen. Rahaston pääsijoittajina toimivat yritysajat Amazon ja Twitter. Pääoman sijoittamisen ohella he tarjoavaisivat yrityksille apua kaikissa yrityksen perustamiseen liittyvissä asioissa.

Massachusetts Institute of Technology

Yliopistossa on käytössä vuonna 2013 perustettu rahasto nimeltä "E14 Fund", joka tukee MIT Media Lab:ssä aloittavia yrityksiä. Rahasto tukee etenkin tekniikan, muotoilun, biologia- ja insinöörialan yrityksiä. Rahaston tarkoituksena on myös tukea pre seed -vaiheessa olevia yrityksiä, jotta innovaatiot ja hyvät ideat saataisiin tuotua esille. Rahasto on MIT-yrityksille ensisijainen pääsijoittaja ja sijoitetun summan suuruus vaihtelee 500 000 \$ - 2 000 000 \$ välillä. E14 Fellows-ohjelman avulla pienemmät yritykset voivat myös lähteä mukaan sijoittamaan MIT:n startup yrityksiin, näiden sijoitusten määrä vaihtelee 50 000 \$ ja 100 000 \$ välillä.

University of St. Thomas

St. Thomas-yliopisto (USA) tukee opiskelijoitaan pre seed -rahoituksen ja muiden yritystä tukevien aktiviteettien muodossa, kuten yritysvalmentaminen. Rahoitusta kutsutaan nimellä "The Schulze Pre seed Grant Program", jonka tarkoituksena on tukea opiskelijoiden perustamia yrityksiä. Yliopisto kertoo, että tukemalla opiskelijoiden menestystä on tällä myös positiivinen vaikutus laajempaan yhteisöön. Opiskelijat voivat hakea tähän ohjelmaan, josta he voivat saada jopa 10 000 \$ pääomaa yrityksen kehittämiseen. Yrittäjät saavat summasta ensimmäiseksi puolet, jonka jälkeen toinen puolisko saadaan kuuden kuukauden ku-

luttua. Tämä kuitenkin edellyttää sen, että yrittäjät ovat suorittaneet kaikki ohjelmaan liittyvät vaatimukset puolen vuoden sisällä. Yliopisto mainitsee myös, että yrittäjät voivat tämän ohjelman jälkeen hakea lisäsijoitusta yritykselleen Schulze Innovation Fund -nimisen rahan kautta.

Stanford University

Yliopisto sijoittaa vuosittain osan heidän sijoituspääomastaan startup-yrityksiin, jotka hyödyntävät uusia teknologioita. He kuitenkin ymmärtävät, että iso osa näistä yrityksistä ei menesty. Kuitenkin ne, jotka menestyvät voivat potentiaalisesti tuottaa merkittävän suuren sijoitetun summan tuottoasteen sijoittajille.

StartX on Stanfordin tukema organisaatio ja yhteisö, joka tukee aloittavia yrittäjiä. Stanford University ja Stanford Health Care on tukenut StartX:ää sen aloituksesta lähtien ja ovat yhteisvoimin sijoittaneet yli 200 miljoonaa dollaria. Heidän tavoitteensa on, että tämä organisaatio ja yhteisö olisi ikuisesti omavarainen. StartX näkee yrittäjyyden siten, että he saavat paljon enemmän aikaiseksi yhdessä ryhmänä kuin erikseen. He haluavat, että yritykset tekevät yhteistyötä toistensa kanssa, jotta saataisiin aikaiseksi pitkävaikutteisia positiivisia vaikutuksia maailmalle.

Technical University of Munich

Yliopisto on mukana tukemassa EXIST-nimistä startup-apurahaa. Apurahan tarkoituksena on tukea yrittäjiä, joilla on kehitteillä oleva idea tai tuote. Kyseinen apurahaohjelma kattaa kaikki Saksan yliopistot, ja tukee enimmäkseen teknologian ja tieteen parissa työskenteleviä yrittäjiä.

Apurahan saamiseksi on kuitenkin täytettävä muutama ehto, kuten yritystä perustava tiimissä on oltava maksimissaan kolme henkilöä sekä heidän tulee olla entisiä tai nykyisiä opiskelijoita. Tukiaika voi kestää enintään vuoden, jonka aikana ohjelma tukee yrittäjää rahallisesti riippuen heidän valmistumistasostaan. Tohtorinarvon valmistuneita tuetaan 3000 eur/kk, yliopistosta valmistuneita 2500 eur/kk ja opiskelijoita 1000 eur/kk.

4 VAIHTOEHTOISTEN TOIMINTAMALLIEN ARVIOINTI

Tässä luvussa kuvataan mahdollisen toiminta- ja rahoitusmallin asiakkaiden ajatuksia siitä, miten pre seed -vaiheessa olevia yrityksiä tuettaisiin ja mitä muita palveluja he tarvitsisivat. Lisäksi kerrotaan rahaston potentiaalisten rahoittajien toiveita ja osallistumishalukkuuteen vaikuttavia tekijöitä.

4.1 Vaihtoehtoisten toiminta- ja rahoitusmallien arviointi asiakasnäkökulmasta

Liikeidean alkuvaiheen rahoituksen asiakkaaksi eli saajaksi ajatellaan ensisijaisesti erilaisia liikeidean tai innovaation kehittäjiä. Osa heistä ei ole vielä perustanut yritystä eikä heillä siten ole y-tunnustakaan. Toimiville yrityksille on olemassa erilaisia yritysrahoitusinstrumentteja, mutta keksinnöllisyyden testaajille ja niille, joilla y-tunnusta ei vielä ole tai yritys-toiminta on vielä vasta aivan alussa, innovaation testaamis- ja kehittämisrahoituksen löytäminen on haasteellista, lähes mahdotonta. Tällöin vaihtoehtoisiksi jää oma pääoman käyttäminen tai perheen ja ystävien tai muiden yksityishenkilöiden varojen lainaaminen tai käyttäminen tähän tarkoitukseen.

Asiakkaiden näkökulmaa kommentoivat tahot, jotka ovat paljon tekemisissä ja toimivat edelleen aloittavien yrittäjien kanssa. Näitä olivat mm. Kaavin kunta ja Iisalmen kaupunki. Henkilöihin otettiin yhteyttä puhelimitse. Henkilöiltä kysyttiin heidän mielipiteitään asioista, jotka ovat oleellisia alkuvaiheen yrityksille. He kertoivat myös ajatuksiaan yleisesti siitä, että miten oleellinen Innovaatorahoitus-hanke on pohjoissavolaisille yrittäjille.

Ideoiden tukeminen ja yritysten liikkeelle lähtö on erittäin tärkeää ja oleellista Pohjois-Savossa. Innovaatioseteli tuo pienen avun, millä pääsee ponnahtamaan eteenpäin. Kyseinen apu ei välttämättä kuitenkaan usein riitä, koska menoja on niin paljon. Yrittäjät voivat usein jäädä vaiheeseen, jossa heidän pitäisi sijoittaa todella merkittävä määrä heidän omaa pääomaansa yritykseen, mikä vaatii paljon uskaliaisuutta. Yrittäjät voivat kokea tämän liian isoksi esteeksi ja jättävät yrityksen etenemisen ja kehittämisen toissijaiseksi. Into lähteä toteuttamaan yritystä eteenpäin voi jäädä pois monesta syystä, kuten elämäntilanne, työ, lainat, jne. Taloudellisen mahdollisuuden takaaminen voisi antaa yrittäjille sen tarvittavan uskaliaisuuden lähteä viemään ideaansa eteenpäin. Rahasto voisi auttaa pelon poistamista yrittäjiltä, että heidän ei tarvitsisi riskeerata kaikkea.

Henkilöt kommentoivat, että tarvittava sijoitettu summa tulisi olemaan tuhansissa euroissa

ja lähellä kymmentä tuhatta. Rahoituskohde vaihtelisi yrityksen tilanteen mukaan. Haastateltujen henkilöiden mukaan oleelliset asiat olisivat tilannekartoitus, selvityskulut, prototyypin valmistus, palkkakulut, markkinaselvitys ja patentointikulut.

Yrittäjät voivat mahdollisesti olla tilanteessa, jossa he eivät tarvitsisi pääoman sijoitusta vaan apua muissa asioissa. Yrittäjät eivät välttämättä ymmärrä sijoitustoiminnan maailmaa ja siihen liittyviä toimenpiteitä. Sijoittajat ja järjestöt voivat olla heille aivan täysin uusi käsite. Yrittäjät voisivat mahdollisesti olla valmiita luopumaan osasta heidän yritystään, mutta tämä riippuu tietenkin tilanteesta. Tilanteeseen vaikuttavat haastateltavien henkilöiden mukaan muutama muun muassa yrittäjien elämäntilanne, henkilökohtaisuus ja yrityksestä luovutettava määrä. Yrittäjät tarvitsisivat myös selkeyttä siitä, mitä mahdollisuuksia heillä on sijoittajien ohella.

Yrittäjät tarvitsisivat myös lisätietoa idean suojaamisesta, kuten patentoinnista, osana kaupallistamistoimenpiteitä. Potentiaalisen innovaatorahaston hoitaja(t) voisivat auttaa yritystä näiden kysymysten kanssa. Haastateltujen henkilöiden mukaan, yrittäjät varmasti kokisivat positiivisena, jos heitä rahallisesti auttanut taho voisi auttaa heitä myös yrityksen muissa asioissa. Tällä viitataan siihen, että sillä ei olisi suurta merkitystä, miten rahastoa hoidetaan. Tärkeintä olisi mahdollistaa se, että yrittäjä voisi tarvittaessa kääntyä jonkun puoleen, olisi se sitten kaupungin, kunnan tai yksittäisen toimijan / järjestön kautta.

Asiakasnäkökulmasta tehty juridinen selvitys osoitti, että saadun rahoituksen/lahjoituksen verotustarkastelu tehdään tapauskohtaisesti. Mikäli rahoituksen saaja on yksityishenkilö, saatu lahjoitus tai stipendi on saatu taiteellisen, tieteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tekemiseen ja se on määrältään alle vuosittain määrättävän taiteilija-apurahan suuruinen (valtioneuvoston taiteilija-apuraha on 1.6.2022 lähtien 2080,42 euroa kuukaudessa tai koko vuodelta 24 761,09 euroa, TAIKE.fi), on lahjoitus saajalleen veroton.

Kaikki yli tuhannen euron apurahat on ilmoitettava Verohallinnolle, joka harkitsee, onko lahjoitus saajalleen veronalaista tuloa. Harkinnassa otetaan huomioon esimerkiksi, että onko avustus vastiketta tehdystä työstä, onko lahjoittaja yleishyödyllinen taho ja mitä perusteita lahjoituksen saamiseksi on pitänyt esittää. Yritystoimintaa varten saadut tuet ovat yritykselle veronalaista tuloa ja ne kirjataan yrityksen kirjanpitoon. Tällaisia tukia ovat rahalliset tuet ja avustukset, jotka on annettu elinkeinotoiminnan menojen kattamiseksi.

4.2 Vaihtoehtoisten toiminta- ja rahoitusmallien arviointi rahoittajan näkökulmasta

Potentiaaliseen rahastoon sijoittajiin oltiin yhteydessä puhelimitse ja sähköpostitse. Selvitysvaiheessa haluttiin mahdollisimman monta näkökulmaa, joten yhteyttä otettiin rahastojen hoitajiin sekä yksityisrahoittajiin. Rahoittajiksi ajateltiin henkilöitä, joilla oli ollut jo aikaisemmin tekemistä pohjoissavolaisten yritysten kanssa, joko sijoitustoiminnan tai vastaavan parissa. Henkilöiden erityisosaaminen ja aikaisemmat sijoitukset oli otettu huomioon ennen yhteydenottoa. Puheluita varten luotiin ennalta määritetyt kysymykset ja henkilöiden vastaukset kirjattiin Exceliin. Sähköpostiviesti sisälsi samat kysymykset kuin puhelinhaastattelussa. Haastatteluissa vahvistui, että erityisesti Pohjois-Savon elinkeinoelämän tukeminen oli tärkeää kontaktoiduille rahoittajille. Tämä oli myös ennako-oletus.

Potentiaaliset yksityisrahoittajat osoittivat kiinnostusta rahoittaa, mutta he olivat varautuneita. Varautuneisuus oli ymmärrettävää, koska kyseessä on heidän oma pääomansa, josta he haluaisivat vastinetta takaisin. Rahoittajien pohtima sijoituksen määrä vaihteli, koska jotkut olivat valmiita potentiaalisesti sijoittamaan 10 000 euroa, kun taas toiset sadoista euroista muutamiin tuhansiin. Jokaisella rahoittajalla oli kuitenkin ehtoja, joiden tulisi toteutua.

Ehtoihin kuului yleisesti asiat, jotka tulisivat ilmi missä tahansa rahastohankkeessa tai yritykseen sijoittamisen yhteydessä. Rahoittajat painottivat sijoitetun pääoman tuottoasteen tärkeyttä ja oleellisuutta. Nämä yksityiset rahoittajat kertoivat, että he tarvitsisivat lisätietoja hankkeesta. Asiat, jotka nousivat esiin haastatteluissa ja joista haluttaisiin lisätietoja:

- Rahaston hoito ja päätösten teko.
- Miten yritykset löydetään?
- Kuka rahastoon sijoittaisi ja olisiko kilpailua?
- Follow-on sijoitus vai alkusijoitus?
- Rahaston ehdot.

Haastatteluissa kysyttiin myös, haluaisivatko potentiaaliset rahoittajat nimensä, yrityksensä tai järjestönsä mainittavan mahdollisessa kuvagalleriassa tai vastaavassa mikäli he sijoittaisivat rahastoon. Tähän he vastasivat vaihtelevasti, koska jotkut eivät halunneet ja jotkut taas halusivat nimensä mainittavan. Tämä asia perustui pitkälti aikaisempiin kokemuksiin ja tottumuksiin.

Sijoitetun pääoman kohteella ei yleisesti ottaen ollut merkitystä rahoittajille, mutta he painottivat tässä kohtaa, että sijoitettu pääoma tulisi mennä Pohjois-Savossa tai Itä-Suomessa

sijaitseville yrityksille. Rahoittajilta kysyttiin, haluaisivatko he, että heidän sijoituksensa kohdistuisi tiettyyn toimialaan. Rahoittajat olivat yksimielisiä siitä, että toimialalla ei heille olisi suurta merkitystä.

Rahastojen ja järjestöjen hoitajat osoittivat myös mielenkiintoa innovaatorahoituspalvelusta kohtaan. Nämä osapuolet eivät välttämättä pystyisi tukemaan rahallisesti, mutta he kertoivat haluavansa tehdä yhteistyötä. Tällä he viittasivat ajankohtaan, kun uusi toiminta- ja rahoitusmalli olisi valmis ja pystyttäisiin auttamaan aloittavia pre seed -vaiheen yrityksiä. Näihin kuului mm. Nostetta Ventures, joka tukee Pohjois-Savon yritystoimintaa pääomasijoitusten ja monien muiden palvelujen avulla.

Potentiaalisena rahaston yhteistyökumppanina pohdittiin myös Olvi-säätiötä, joka toimii paljon aloittavien yritysten kanssa ja tukee yrittäjyyskasvatusta. Olvi-säätiöllä on paljon kokemusta aloittavien yritysten kentältä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä, joten heidän kanssaan tehty yhteistyö edesauttaisi merkittävästi. Lisäksi Itä-Suomessa toimivat vakuutus- ja rahoitusalan yritykset ovat mahdollisia rahoittajia ja yhteistyökumppaneita.

Seuraavaksi tarkasteltiin potentiaalisten sijoittajien ja rahoittajien juridisia näkökulmia. Rahastoon tai muuhun vastaavaan lahjoittavan tai sijoittavan näkökulmasta havaittiin, että yksityishenkilölle ei synny veroseuraamuksia siitä, että hän lahjoittaa omaa omaisuuttaan yhteisölle. Yksityishenkilön mahdollisuus vähentää lahjoituksia verotuksessa on myös varsin rajoitettu. Mikäli lahjoittaja on yhteisö, pääsääntö on, että se saa vähentää yleishyödylliselle yhteisölle tekemänsä lahjoitukset, jolloin sen verotettava tulos voi pienentyä. Jokaisen lahjoittajana toimivan yhteisön verotus arvioidaan kuitenkin erikseen tapauskohtaisesti.

4.3 Vaihtoehtoisten toiminta- ja rahoitusmallien arviointi hallinnoinnin näkökulmasta

Liikeidea- ja innovaatorahoitusvaihtoehtoja selvitettiin myös hallinnollisesta ja lainopillisesta näkökulmasta. Kiinnostavaa oli se, miten mahdollista rahastoa kannattaisi hallinnoida, että itse hallinnointi ei muodostuisi liian raskaaksi eikä eri osapuolille (rahoittajalle, saajalle tai hallinnoijalle) koituisi rahoituksesta liian raskaita veroseuraamuksia. Juridisen tarkastelun erilaisten vaihtoehtojen näkökulmista suoritti Innovaatorahoitushankkeen toimeksiantosta asianajotoimisto Lukander Ruohola HTO Oy. Asianajotoimiston selvitys on tämän raportin liitteenä.

Selvitettiin seuraavia innovaatorahaston hallinnointivaihtoehtoja: säätiö, yhdistys, kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön muotoinen rahasto sekä Kuopion kaupungin tai Savonia-ammattikorkeakoulun ylläpitämä rahasto. Selvityksessä tarkasteltiin myös mahdollisuuksia

käyttää Savonia-ammattikorkeakoulun olemassa olevaa tradenomikoulutuksen stipendira-hastoa tähän tarkoitukseen.

Rahaston hallinnon haluttiin olevan mahdollisimman kevyt. Tehdyn selvityksen perusteella esille nousi kaksi suositeltavinta vaihtoehtoa: säätiön perustaminen tai Kuopion kaupungin tai Savonian hallinnoima rahasto.

Säätiö voisi soveltua suunniteltuun tarkoitukseen silloin, kun sen säännöt mahdollistavat apuraha-avustusten jakamisen. Säätiön tavoite, säännöt ja apurahojen jakamisen perusteet tulee olla etukäteen valmiiksi mietityt ja suunnitellut. Säätiön perustaminen on tarkkaa, koska säätiön sääntöjä on vaikea muuttaa jälkikäteen ja säätiön perustajilla ei perustami-sen jälkeen ole lähtökohtaisesti enää oikeutta osallistua säätiön toimintaan. Säätiön perus-taminen edellyttää lisäksi ison perustamispääoman (50 000 eur). Säätiöpääomaan ei saa myöskään koskea kuin poikkeuksellisesti, joten pääsääntöisesti ainoastaan pääoman tuot-toa voidaan käyttää.

Säätiö on yleensä yleishyödyllinen, joten sitä käytettäessä verotus ei vähennä rahoituseli-men tarkoitukseen kohdistettujen varojen käyttöä. Hallinnointi vaatinee kuitenkin toimin-nanjohtajaan sekä pakollisiin kirjanpito- ja hallintokuluihin liittyviä kustannuksia. Säätiö on pysyvyydessään ja ”juhmallisuudessaan” selvitettyyn toimintaan hyvin soveltuva, mutta iso pääomavaatimus voi olla haasteellinen tilanteessa, jossa tällaista toimintamuotoa ja sen toimivuutta vasta aloitetaan ja kokeillaan.

Kuopion kaupungin tai Savonia-ammattikorkeakoulun rahasto olisi perustamisen ja hallin-noinnin näkökulmasta yksinkertainen. Myös kulujen näkökulmasta tämä vaihtoehto olisi edullinen, sillä siihen ei liity muiden kuin avustusten käyttämiseen liittyvien kokousten jär-jestämiselvoitetta eikä tilinpäätösten laatimista. Avustamiseen tarkoitettut varat olisivat myös rahaston hallinnoijalle verovapaita. On tietenkin syytä tarkistaa rahaston hallinnoijan mahdolliset reunaehdot tälle toiminnalle. Lisäksi tässä tapauksessa kyse voisi olla valtiontu-esta, riippuen siitä, rahoitettaisiinko varojen avulla yksityishenkilöitä (ei vielä y-tunnusta) vai yrityksiä.

Lainopillisen selvityksen eräs tavoite oli selvittää, mikä on Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion tradenomikoulutuksen stipendirahaston rooli tällaisen alueellisen innovaatorahoitusinstrumentin perustamisessa. Savonian rahastoa käytetään melko pienimuotoisesti sen omien sääntöjen puitteissa vuosittaisin pienimuotoisin stipendein ja apurahiin tukemaan ja kannustamaan pääosin valmistuvia tradenomeja tai heidän liikeideoitaan. Vuosittaiset apurahat ovat pysyneet yhteensä noin 5000–6000 euron suuruusluokassa. Rahastossa on kuitenkin pääomaa, jota haluttaessa voitaisiin käyttää muutenkin. Rahaston sääntöjen mu-kaan kuitenkin vain rahaston sijoituspääoman tuottoa voidaan jakaa.

Alustavana ajatuksena oli selvittää, voisiko Savonian Kuopion tradenomikoulutuksen stipendirahastoa käyttää joko innovaatorahoituksen lähteenä tai mahdollisesti jopa perustettavan säätiön peruspääoman (50 000 eur) lähteenä. Säätiö sitten hankkisi tämän selvityksen kohderyhmälle ulosjaettavan pääoman joistakin muista rahoituslähteistä.

Lainopillisessa selvityksessä ilmeni, että nykysäännöin Savonian Kuopion tradenomikoulutuksen stipendirahaston käyttö tähän tarkoitukseen ei ole mahdollista. Säännöt eivät mahdollista avustusten antamista muille kuin opiskelijoille, mikä sulkee pois yritysten tai yrityksen perustamista suunnittelevien muiden yksityishenkilöiden kuin opiskelijoiden avustamisen.

Vaikka itse Savonian tradenomikoulutuksen stipendirahaston käyttö ei näyttäisi olevan mahdollista ainakaan ilman sääntömuutosta, on syytä arvioida tarkemmin toisen vastaavan rahaston perustamista stipendirahastosääntöjen alaisuuteen. Tällöin voitaisiin jossain määrin hyödyntää olemassa olevaa hallintomallia. Kirjanpidon ja tilinpäätöksen tulisi kuitenkin olla erillisiä.

Käytännössä vaihtoehtona olisi myös luoda erillinen avustusrahasto, jolle luotaisiin uudet ja omat säännöt sekä oma varainhoito ja kirjanpito. Etuna olisi kuitenkin vanhan päätöksenteon hyödyntäminen. Tällaisessa päätöksenteossa rahaston toiminnassa ei olisi muita rajoitteita kuin Savonian oma hallintosääntely sekä stipendirahastojen säännöt. Uuden rahaston toimintaa olisi pyrittävä tulkitsemaan niin, että kaikki saadut lahjoitukset ovat tuottoja, eikä sijoitettava tai lahjoitettava varallisuus rajoitu alkupääoman sijoitus- tai korkotuottoihin kuten stipendirahastossa.

4.4 Muita havaintoja

Selvityksen aikana pohdittavaksi nousi, miten innovaatiotaan kaupallistavia henkilöitä voitaisiin tukea myös osaamistason nostossa asiantuntijapalveluin. Tahoja, jotka tähän voivat palvelua tarjota, on useita. Näihin kuuluvat esim. alueen uusyrittäjäkeskukset tai Business Center Pohjois-Savo.

Keskusteluissa havaittiin, että olemassa olevat pre seed -vaiheen rahoitusväylät (kuten esimerkiksi Karelian, Riverian, Savonian, Savon ammattiopiston ja Itä-Suomen yliopiston käytössä oleva Draft-konsepti tai Pohjois-Karjalassa käytössä oleva Startmeup-liikeideakilpailu) voisivat olla väyliä ja jo olemassa olevia menettelytapoja, jotka voisivat tässä selvityksessä kuvattuun innovaatorahoitusmallin soveltua, ainakin niiden jatkokehittämisen jälkeen.

5 TOIMENPIDE-ESITYS POHJOIS-SAVOON

Savonia-ammattikorkeakoulu sai Pohjois-Savon liitolta AKKE-hankerahoituksen tämän selvityksen tekemiseen. Hanke oli lyhyt, se toteutettiin keväällä 2022. Siinä selvitettiin asiakkaan, rahoittajan, hallinnoinnin ja juridisista näkökulmista mahdolliset toiminta- ja rahoitusmallit, joiden avulla Pohjois-Savossa voitaisiin ratkaista innovatiivisen yritystoiminnan alkuvaiheen rahoituksen haasteita esisiemen/pre seed -vaiheessa. Selvityksen jälkeen on harkittava, onko selvityksen tuottamia toimenpide-ehdotuksia syytä lähteä toteuttamaan myös käytännössä.

Potentiaalisten asiakkaiden tyyppinen rahoitustarve voisi olla muutaman tuhannen euron luokkaa, maksimissaan 10 000–15 000 euroa. Rahoitus kohdistettaisiin erilaisiin tuotteen ja palvelun alkuvaiheen lisäselvityksiin, proof of conceptin toteuttamiseen, idean suojaamiseen jne. Ilmeni myös, että asiakkaalle yhtä tärkeää kuin itse rahoitus ja rahoituslähde on se, että yrittäjäkandidaattia tuetaan hänen erilaisissa tieto- ja osaamistarpeissaan, koska näiden henkilöiden liiketoimintaosaaminen saattaa olla vaatimatonta heidän käynnistäessään liiketoimintaansa. Siksi yritysneuvontaa toteuttavien tahojen, kuten Business Center Pohjois-Savon ja vaikkapa uusyrityskeskusten tulee toimia läheisessä yhteistyössä innovaatorahaston ja sen asiakkaiden kanssa. Selvityksen aikana moni taho ilmoitti olevansa käytettävissä tällaiseen neuvontatehtävään.

Asiakkaille edelleen jaettavan rahoituksen saaminen rahastoon on mahdollista, mutta haastavaa. Kysymys on vastineesta, siis siitä, miten kukin potentiaalinen rahoittaja tai lahjoittaja näkee tarpeelliseksi hyötyä sijoituksestaan tai lahjoituksestaan. Onko rahoittajan tavoite hyötyä taloudellisesti vai riittääkö yleinen hyöty, elinkeinoelämän virkistymisen ja alueen etu? Sijoitustoimintaahan on laajemminkin olemassa ja se on osin organisoitunuttakin, mutta mikäli rahoitettavalla taholla ei ole vielä y-tunnusta, rahoitus vertautuuakin enemmän lahjoitukseksi kuin sijoitukseksi. Myös lahjoittajia, niin yksityishenkilöitä kuin erilaisia säätiöitä ja rahastojakin, on löydettävissä, mutta ymmärrettävästi toiminnan volyyymi voi jäädä pieneksi. Joka tapauksessa myös potentiaalinen rahoittaja odottaa jäljitettävyyttä eli palautetta siitä, mihin varat on käytetty ja millaista tulosta rahoitus on tuottanut.

Selvityksen tuloksena ilmeni, että innovaatorahaston hallinnointi tulisi pystyä hoitamaan mahdollisimman kevyesti ja veroneutraalisti. Esille nousi kaksi varteenotettavaa organisointimallia. Ensimmäinen on säätiömalli. Tässä mallissa Pohjois-Savoon perustettaisiin säätiö, jonka tehtävänä olisi tässä selvitetyn innovaatorahoitusmallin operointi. Säätiö on pysyvyydessään ja ”juhlallisuudessaan” tällaiseen toimintaan hyvin soveltuva hallinnointitapa. Sen heikkouksia ovat raskaahko perustamisvaihe (sääntöjen huolellinen valmistelu) ja

tarvittava 50 000 euron perustamispääoma. Säätiön vuosittaisesta hyvästä hallinnosta tilinpäätöksineen ja tilintarkastuksineen on tietenkin huolehdittava myös.

Säätiötä kevyempänä hallinnointivaihtoehtona selvitettiin mahdollisuutta perustaa rahasto Kuopion kaupungin tai Savonia-ammattikorkeakoulun hallinnoitavaksi. Esimerkkinä käytettiin Kuopion kaupungin hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan hiljattain hyväksymää Mieliteko –rahastoa. Siinä on juridisesti kyse kaupungin ylläpitämistä tilivaroista, joiden käyttämiselle laaditaan omat säännöt ja joiden osalta kirjanpitolvastuu on kaupungilla. Käytännössä rahasto tarkoittanee vain yhtä erillistä tiliä, jonka hoidosta raportoidaan kaupungille ajoittain. Tällaisen rahoituselimen perustaminen olisi yksinkertaista, koska se ei ole oma itsenäinen oikeushenkilönsä. Perustaminen tarkoittaisi sääntöjen kirjoittamista sekä säännöissä kuvattavan ohjausryhmän tai muun päätöksentekuelimen perustamista. Koska kyse ei ole itsenäisestä oikeushenkilöstä, ei säännöille olisi myöskään laista tai säännöksistä tulevia muotovaatimuksia, vaan säännöt ovat vapaasti laadittavissa, kunhan ne noudattavat hyviä tapoja, hyvää hallintotapaa ja hallinnoijan käytäntöjä. Käytännössä reunaehtoja asettaisi vain rahaston hallinnoija, siis vaikkapa Kuopion kaupunki tai Savonia.

Selvityksessä pohdittiin myös Savonia-ammattikorkeakoulun nykyisen ns. tradenomirahaston (Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion tradenomikoulutuksen stipendirahasto) käyttöä innovaatorahoituksen tarpeisiin. Ilmeni, että rahaston nykysäännöin sen käyttö tähän tarkoitukseen ei ole mahdollista. On kuitenkin houkutteleva vaihtoehto esimerkiksi se, että Tradenomirahastosta voitaisiin ottaa vaikkapa perustettavan säätiön peruspääoma (jota ei voi jakaa ulos), ja säätiö sitten keräisi ulos jaettavan pääoman tässä selvityksessä mainituin keinoin muualta. Tämä vaatisi rahaston sääntömuutoksia.

Hallinnointimallista riippumatta varojen käytön tulee olla läpinäkyvää ja hallinnon asianmukaista. Jo rahastoon mahdollisesti sijoittavien tai lahjoittavien tahojen intressistä lähtee se, että varat jaetaan asianmukaisesti, harkitusti ja etukäteen sovituin kriteerein ja että varojen käyttöä seurataan. Käytännössä tämä vaatii laaditut säännöt, kirjanpidon ja rahoituksen organisoimisen selkeästi, seurattavasti ja läpinäkyvästi.

Innovaatorahaston toiminta Pohjois-Savossa kannattanee aloittaa jonkinlaisen väliaikaisen kokeiluvaiheen avulla. Kokeiluvaiheessa solmittaisiin rahoittajasuhteet, testattaisiin palvelua ja sen tehoa sekä hallinnoinnin työtaakkaa. Kokeiluvaiheen aikaisen organisoitumisen tulee tietysti olla helposti purettavissa tai myöhemmin muutettavissa.

5.1 Yhteenveto

Asiakastarve on ilmeinen. Usein innovaattori on yksityishenkilö, joka tarvitsee kaupallistamisen alkuvaiheen tueksi selvityksen, asiantuntijapalvelun tai muun palvelun, joka on pie-nehkö mutta voi merkittävästi edesauttaa tulevaa kaupallistamista. Usein tämä palvelu tarvitaan jo ennen varsinaista yrityksen perustamispäätöstä, perustamispäätöksen tueksi. Palvelu voi olla merkittävä askel kohti kaupallistamista ja välttämätön liiketoiminnan käynnistymisen kannalta.

Rahastoon varoja sijoittavia tai lahjoittavia tahoja on niukasti, mutta niitä on löydettävissä. Näiden tahojen odotukset on vahvasti huomioitava hallinnointimallista päätettäessä.

Innovaatorahaston hallinnointiin soveltuvimmat vaihtoehdot ovat joko säätiö tai Savonia-ammattikorkeakoulun tai Kuopion kaupungin toimintaan sijoittuva rahastotili. Molemmissa tapauksissa rahaston varojen käytöstä on oltava suunnitelma, säännöt ja kirjanpito ja varojen käyttöä ja varojen käytön vaikutuksia pitää pystyä myös jälkikäteen seuraamaan. Jos toiminta halutaan käynnistää väliaikaisena pilottina, ei säätiötä kannata sitä varten perustaa.

6 HANKKEEN JÄLKEISET JATKOTOIMET

Selvityshankkeen tuloksia tullaan hyödyntämään mahdollisen tulevan toiminnan jatko-työssä, uuden toiminta- ja rahoitusmallin luomisessa ja siten ehkä uusien innovaatioiden kaupallistamisen tukena. Hankkeen tuloksia hyödynnetään myös jatkossa innovaatioideoiden rahoituskanavien selvitystyössä ja neuvonnassa sekä uusien yrittäjyysyhteisöjen rakentamisessa.

Selvityksen tuloksista tiedotetaan Savonian, Business Center Pohjois-Savon ja kumppanien sekä sidosryhmien tiedotuskanavien välityksellä sekä julkisella mediatiedotuksella.

Jos toimenpidesuositus halutaan toteuttaa, niin seuraavat askeleet ovat:

- Hallinnointimallista päättäminen. Seurattavuuden ja läpinäkyvyyden varmistaminen.
- Lahjoitus- ja rahoitusperusteiden määrittely.
- Rahoituksen kerääminen.
- Toiminnan käynnistäminen ensin kokeiluluonteisesti päätetyn suunnitelman ja aikataulun mukaisesti.
- Toiminnan mahdollinen vakiinnuttaminen myöhemmin.

LÄHTEET

Aalto 2022. Yrittäjyys ja innovaatiot. Verkkojulkaisu. Saatavissa:

<https://www.aalto.fi/fi/yrittajyys-ja-innovaatiot>

Business Center Pohjois-Savo 2022. Business Center Pohjois-Savo – Tulevaisuuden yrityksiä, innovaatioita ja opiskelijoita. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.bcpohjois-savo.fi/>

Business Joensuu 2022. Pohjois-Karjalasta maailmalle! Start Up -rahasto Joen-suu auttaa starttivaiheen yrityksiä kasvamaan, työllistämään ja kansainvälis-tymään. Rahasto koostuu Joensuun kaupungin ja yksityisten sijoittajien pää-omasta. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.businessjoensuu.fi/yrityspalvelut/yritystoiminnan-aloittaminen/start-up-rahasto-joensuu/>

Draft 2022. Yrittäjyysohjelma, jonka avulla rakennat itsesi näköisen yrityksen. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://draftprogram.com/>

FallUp 2022. Europe's biggest entrepreneurship event for student run by students. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.fallup.fi/event>

Federal Ministry for Economic Affairs and Climate Action 2022. Terms and Conditions for EXIST Business Start-up Grant. Verkkojulkaisu. Saatavissa:

[https://www.exist.de/EXIST/Navigation/EN/Start-upFunding/EXIST-Business-](https://www.exist.de/EXIST/Navigation/EN/Start-upFunding/EXIST-Business-Start-up-Grant/exist-business-start-up-grant.html)

[Start-up-Grant/exist-business-start-up-grant.html](https://www.exist.de/EXIST/Navigation/EN/Start-upFunding/EXIST-Business-Start-up-Grant/exist-business-start-up-grant.html)

<https://greencampusinnovations.fi/>

<https://hubs.fi/apuraha/>

Karelia-ammattikorkeakoulu 2022. Yrittäjyys ja innovaatiotoiminta. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://karelia.fi/yrittajyys-ja-innovaatiotoiminta/>

Kiuas 2022. About us. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.kiuas.com/about>

LAB University of Applied Sciences 2022. Business Mill Lappeenranta. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.lab.fi/fi/palvelu/business-mill-lappeenranta>

Miksei Mikkeli 2022. Tavoitteena onnellisten yritysten kaupunki. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.mikseimikkeli.fi/mikseimikkeli/>

MIT Office of Innovation 2022. Resources. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://innovation.mit.edu/resource/e14-fund/>

Monttu Ventures 2022. What is Monttu Ventures? Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.monttuventures.fi/>

North Karelia Growth Fund 2022. North Karelia Growth Fund. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.northkareliafund.com/fund>

SeAMK 2018. SeAMK ja SAMK vahvistavat yhdessä yritysten kasvua ja digitalisaatiota – korkeakoulut menestyivät OKM:n rahoitushaussa. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.seamk.fi/seamk-ja-samk-vahvistavat-yhdessa-yritysten-kasvua-ja-digitalisaatiota-korkeakoulut-menestyivat-okm-rahoitushaussa/>

SeAMK 2022. Startup2. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://projektit.seamk.fi/yrittajyyys-ja-kasvu/startup2/>

Slush 2022. The World's Leading Startup Event. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.slush.org/events/helsinki/>

Stanford University 2022. University Investments in Start-Up Companies Involving Stanford Faculty. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://doresearch.stanford.edu/policies/research-policy-handbook/conflicts-commitment-and-interest/university-investments-start-companies-involving-stanford-faculty>

Starthub 2022. Starthub Olemme Me. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.starthub.fi>

StartX 2022. What is StartX? Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://startx.com/about>

Tahko Ski Lift Pitch 2022. What's this all about? Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.tahkoslp.com/>

University of St. Thomas 2022. Pre-seed Grant Program. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://business.stthomas.edu/centers-institutes/schulze-school/launch-your-business/pre-seed-program/>

XAMK 2022. Start Up Your Business. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/startup/>

<https://www.yritystehdas.fi/tuotekehitysrahoitus>

<https://www.jyvaskyla.fi/osallistu/osallisuus-asuinalueilla/joukkorahoituskokeilu>

LIITE 1: LUKANDER RUOHOLA HTO OY. MUISTIO INNOVAATORAHOITUSJÄRJESTELYN
TAUSTASUUNNITTELUSTA.

SELVITYS TOIMINTA- JA RAHOITUSMALLEISTA POHJOIS-SAVON LIIKEIDEOIDEN ALKUVAIHEEN RAHOITUKSEEN

Pohjois-Savon maakunta tarvitsee elinvoimaisuutensa lisäämiseksi ja tulevaisuuden vetovoimaisuuden varmistamiseksi lisää uusia yrityksiä. Pohjois-Savossa on tunnistettuna ongelmana innovaatio-ideoiden tai keksinnön testausvaiheen rahoituksen puute ennen yrityksen perustamista tai juuri perustamisen jälkeen.

Tämä selvitys on raportti Savonia-ammattikorkeakoulun Innovaatio-rahoytushankkeessa kevyäällä 2022 tehdyt kartoituksesta. Kartoituksen kohteena olivat mahdolliset toiminta- ja rahoitusmallit, joiden avulla Pohjois-Savossa voitaisiin ratkaista innovatiivisen yritystoiminnan alkuvaiheen rahoituksen haasteita ja pullonkaulojen esisiemen, niin sanotusti pre seed -vaiheessa. Jotta ideat saadaan nopeammin kaupallistettua liiketoiminnaksi, tarvitaan uudenlaista toimintaa ja rahoitusta muun muassa ideoiden testaamisen ja alkukehittämiseen.

Pohjois-Savon liitto

